

Omiški festival je KLAPSKI OLIMP

Danas ima jako puno smotri, rađaju se novi festivali i klapski susreti, ali pobijediti u Omišu je stvar prestiža - boriti se za Zlatni štit, prvu nagradu žirija, i Zlatni leut, prvu nagradu publike. Omiš je najveći klapski festival - kaže Mijo Stanić, ravnatelj FDK-a

Jasenka Leskur Staničić
slobodnadalmacija.hr

Festival dalmatinskih klapa u Omišu, 53. po redu, pred vratima je! Završene su audicije u Rijeci, Buzetu, Splitu, Šibeniku, Zadru, Zagrebu, Čapljini i Dubrovniku, odabrani su oni koji će pjevati na Trgu svetog Mihovila, kao i u Bolu na Braču, gdje festival tradicionalno počinje 8. lipnja susretom klapa debitanata. Tjedan dana kasnije, 15. lipnja, slijedi večer mješovitih klapa u Blatu na Korčuli, a onda se sva pažnja ljubitelja a cappella pjevanja prebacuje u Omiš, gdje od 28. lipnja do 20. srpnja, kroz četiri vikenda, slijedi deset sto natjecateljskih, sto revijalnih koncertnih večeri.

O programu ovogodišnjeg festivala, te o novostima oko najveće smotre klapaša, razgovaramo s ravnateljem FDK-a Mijom Stanićem.

– Kroz audicije je prošlo oko 70 klapa, a po kategorijama smo izabrali 21 mušku, 17 ženskih, pet mješovitih, šest klapa debitanata, te još 11 za večer izvornih napjeva – riječ je o natjecateljskom dijelu, međutim, u Večeri novih skladbi pjeva još deset klapa, među kojima ima nekih koje nisu među ovima. Audicije su ove godine obilježene vrlo dobrim pjevanjem, bili smo na mukama koga ne priustiti u Omiš, pa smo napravili ustupak: u trima izborim večerima pjevat će po 13, a ne 12 klapa. Mislim da ćemo imati sjajno muško finale: dolazi nam "Kontra", "Vokalisti Salone", "Bošket", "Munita", "Pinguentum", "Stine", "Vinčace", bit će velika borba za nagrade.

Američki kvartet

– Također, Omiški festival otvaramo s jednom posebnom večeri, u čast sjajnog i najtrofejnijeg autorskog dvojca: skladatelja Krešimira Magdića i pjesnika Jakše Fiamenga. Nažalost, Jakša nas je napustio pred kraj prošle godine, pa će ovaj koncert biti hommage za njega.

Mijo Stanić: Kroz međunarodnu kulturnu suradnju želja nam je, u konačnici, dobiti napokon status nacionalnog festivala, isto kao što su Dubrovačke igre i Splitsko ljeto

NIKOLA VILIĆ/HANZA MEDIA

LJUBO STIPIŠIĆ DELMATA

Počasni građanin Omiša

– S osobitim ponosom i radošću moram kazati da je na moj prijedlog i inicijativu kao ravnatelja Festivala dalmatinskih klapa Omiš, maestro Ljubo Stipišić Delmata, melograf, aranžer, skladatelj, pjesnik, voditelj brojnih klapa i dirigent, proglašen

– posmrtno – počasnim građaninom grada Omiša, zbog njegovih zasluga u osnivanju, razvoju i afirmaciji festivala uz koji je ostao vezan cijeli svoj život, te za promicanje ugleda Festivala, čime je Omiš učinio prepoznatljivim na glazbenoj karti i stvorio

preduvjete da se klapska pjesma nađe na UNESCO-ovu popisu nematerijalne svjetske baštine. Najviše priznanje koje Grad može dodijeliti, njegovoj supruzi uručili smo na Dan Omiša, 16. svibnja, na blagdan sv. Ivana Nepomuka – kaže ravnatelj FDK-a.

Na toj večeri pjeva 12 klapa, većina ih nije u natjecateljskom dijelu, znači to još podiže ukupan broj njih. Mi ćemo, dakle, ove godine slušati sigurno 80 klapa, u prosjeku sa sedam ili osam ljudi, što je više od 500 izvođača koji će proći kroz deset večeri u Omišu. To je ogroman organizacijski zalogaj, a financijska su nam podrška Grad Omiš i Ministarstvo kulture.

•• Kako tumačite tako veliki interes za sudjelovanje u Omišu?

– Budimo realni, Omiški festival je "klapski Olimp". Danas ima jako puno smotri, rađaju se novi festivali i klapski susreti, ali pobijediti u Omišu je stvar prestiža – boriti se za Zlatni štit, prvu nagradu žirija, i Zlatni leut, prvu nagradu publike. Omiš je najveći klapski festival, a možda najveći festival uopće.

•• Jedna večer posvećena je klapskoj pismi u iseljeništvu. O čemu je riječ?

– Da, nakon desetak ili 12 godina dolazi nam pet klapa iz različitih krajeva svijeta: ženska klapa "Valovi" iz Buenos Airesa, muške "Croatia" iz Münchena i "Astoria" iz New Yorka – nedavno su pjevali u Madison Square Gardenu! – pa mješovita klapa "Kartolina" iz WindSORA iz Ontarija u Kanadi, a iz istog mjesta dolazi i dječja klapa "Fritule". Neki od njih su već treća generacija Hrvata izvan Hrvatske, neki nisu nikad bili u Hrvatskoj, pogotovo ove djevojke iz Buenos Airesa. A najvjerojatnije – ali nije sto posto potvrđeno – doći će nam i "Samoana". To nisu hrvatski iseljenici, ali to je klapa koja je nastala unutar hrvatske zajednice na Novom Zelandu, u Oacklandu, pjevače je vodio naš čovjek. Kao posebna atrakcija festivala dolazi nam jedan američki kvartet za kojeg smo dobili potporu Američkog veleposlanstva u Hrvatskoj – "Studio 4".

Na tragu 'Beach boys'

– Radi se o "barber shop quartetu". Njihovo a cappella pjevanje slično je našem, s tim da je kod nas melodijska linija na prvom mjestu, a ostali glasovi služe kao harmonijska podloga toj liniji,

dok se u američkim kvartetima više igraju s harmonijama i akordima. Nešto na tragu "Beach boysa", samo bez instrumenata. Svi oni neće samo pjevati u Omišu, nego će boravak ovdje iskoristiti za mini turneju: u Omišu su 12. srpnja, dvije večeri prije su na Bolu, dan ranije u Šibeniku, sutradan su u Kučinama, na tradicionalnoj smotri kojoj je domaćin klapa "Krunik"... Sve to je u festivalskoj organizaciji, a bit će tu još niz koncerata koje su dogovorili sa svojim prijateljima u Hrvatskoj. Bit će to zanimljiv tjedan. Naša želja je uspostaviti što intenzivniju suradnju s klapama u iseljeništvu, ne samo da one dolaze tu svake dvije ili tri godine – jer teško je dovesti ih svake godine uzastopce – nego i da naše idu tamo. Ja sam pretprošle, 2017. godine, dobio poziv iz Buenos Airesa kada je organizirana prva smotra klapa u Argentini. Ta suradnja je bitna jer, osim što se održavaju veze s Hrvatima izvan domovine, promovira se naša klapska pjesma kao nacionalna baština, koja je uostalom dobila svjetsko priznanje od UNESCO-a. Naši iseljenici pjevaju na vrlo visokoj razini, a, što je najvažnije, oni pjevaju iz velike ljubavi, iz srca.

•• Međunarodna suradnja vam je od početka mandata u središtu zanimanja. Zašto?

– Kroz međunarodnu kulturnu suradnju želja nam je, u konačnici, dobiti napokon status nacionalnog festivala, isto kao što su Dubrovačke igre i Splitsko ljeto. Sve druge parametre koje trebamo zadovoljiti smo i višestruko premašili. Imamo vlastiti proizvod, klapsku pjesmu, koja je definirana, kao i pojam klape, upravo u Omišu. Klapa je prije bila riječ za ekipu, društvo, a iz toga je nastao naziv za vokalnno tijelo. Na prvoj smotri u Omišu 1967. godine, na plakatu se uopće ne spominje klapa, zvao se Festival dalmatinske pisme, a nastupale su "dalmatinske grupe". Pojam "klapa" definiran je tijekom trećeg, četvrtog festivala, nakon što je 1970. održano veliko stručno savjetovanje s eminentnim stručnjacima, muzikolozima, kao što su Stipišić, Bombardelli, nakon čega su utvrđene smjernice "Omiša": pjeva se jedino a cappella, klapa se sastoji od pet do osam pjevača... Jedino do sada, eto, nismo zadovoljivali taj kriterij međunarodne kulturne suradnje Festivala, upravo zato smo otišli u posjet Argentini, kao što iduću godinu idemo na susret klapa u Kanadi, a ove godine treći put ugošćujemo klape iz iseljeništvu, nakon 2006. i 2008. godine. Planiramo krenuti s lobiranjem da naš festival dobije nacionalni status, što je veliki zadatak. •